

UITTREKSEL PROCES-VERBAAL.

Uittreksel uit het proces-verbaal der openbare terechtzitting van de Raad van Beroep te Haarlem op donderdag 19 december 1974 te Haarlem.

Zitting hebben: Mr. E.M.J. Minderop, Voorziter,
 Mr. J.C. Gülcher, plv. lid,
 J.E. de Vries, lid,
in tegenwoordigheid van: Mr. G.J.A. van Unnik, plv. Griffier.

De bode leest de rol en daarvan de 1^e t/m 4^e Zaak nr. WAO 72/619, Z 72/620, ZF 72/621 en W 72/622 resp. de 5^e t/m 8^e Zaak nr. WAO 72/623, Z 72/624, ZF 72/625 en W 72/626 van

XA N.V. resp. XB N.V. gevestigd te Z, klaagsters, verschenen bij gemachtigde W
tegen

het bestuur van de Bedrijfsvereniging voor Detailhandel en Ambachten, gevestigd te Utrecht, verweerder, verschenen bij gemachtigde Mr. V, hoofd juridische afdeling, in dienst van verweerders administratie te Utrecht.

De zaken nr. 5 t/m 8 worden door de Voorzitter gevoegd behandeld met de zaken nr. 1 t/m 4.

De Voorzitter gaat over tot het horen van de verschenen partijen en de na te noemen getuigen en deskundigen in de na te melden volgorde.

Iedere getuige en deskundige heeft daarop vóór de aanvang van het verhoor op de vragen van de Voorzitter de opgave omtrent de naam, voornamen, beroep en woonplaats gedaan, zoals hieronder is vermeld.

Iedere getuige en deskundige heeft, onmiddellijk na de hiervoren vermelde opgave en alvorens na te vermelden verklaring af te leggen, in handen van de Voorzitter de eed of de belofte afgelegd, bedoeld in artikel 117, lid 2 der Beroepswet.

Daarop heeft ieder hunner verklaard als volgt:

Betreffende zaak nr.

De voorzitter gaat over tot het verhoor van de verschenen partij/en en de na te noemen getuigen en deskundigen in de na te melden volgorde.

Iedere getuige en deskundige heeft daarop vóór de aanvang van het verhoor op de vragen van de voorzitter de opgave omtrent naam, voornamen, beroep en woonplaats gedaan, zoals hieronder is vermeld.

Iedere getuige en deskundige heeft, onmiddellijk na de hiervoren vermelde opgave en alvorens na te vermelden verklaring af te leggen, in handen van de voorzitter de eed of de belofte afgelegd, bedoeld in artikel 117, lid 2, der Beroepswet.

Daarop heeft ieder hunner verklaard als volgt:

De voorzitter doet voorlezing van het proces-verbaal van de zitting van 31 oktober 1974.

Gemachtigde van verweerder: Destijds is tegen X gezegd, dat de jaren 67 en 68 zullen worden afgemaakt op f. 90.000,-- en dat voor de jaren 69 en 70 de regels in acht dienen te worden genomen. De administratie zou zo moeten worden ingericht, dat per bezorger de verzekeringsplicht kan worden vastgesteld. Ja, daarmee bedoel ik onder meer, dat ook de mogelijke toepassing van het rariteiten-K.B. kan worden onderzocht.

Inderdaad ook of de bezorgers al dan niet zouden vallen onder de uitzonderingsbepalingen van artikel 5 en 7 K.B.

Er is toen tegen X gezegd, dat per man, per maand de verdienste genoteerd moest worden. Ja, ook dat de gegevens moesten worden verzameld om de uitzonderingsbepalingen al dan niet toe te passen. Ja, de werkgever is op dit ingewikkelde terrein wel als een leek te beschouwen, vandaar, dat het voor de jaren 67 en 68 anders geregeld is. Voor de jaren 69 en 70 wilden wij het K.B. toepassen. Ja, ik neem aan, dat aan X met zoveel woorden gezegd is, welke gegevens verstrekt dienden te worden om toepassing van dat K.B. mogelijk te maken. Maar zelfs al zou dat niet met zoveel woorden gezegd zijn, dan neemt dat naar onze mening niet weg, dat een werkgever daarvoor te zorgen heeft. Die mening berust op de jurisprudentie

van de centrale Raad van Beroep. Die jurisprudentie komt in mijn pleidooi nog aan de orde.

Gemachtigde van klaagsters: Wanneer is deze afspraak met X vastgelegd. Er zijn eindeloze besprekingen met de Detam, de SVR geweest, ja zelfs zijn er gesprekken met kamerleden aan te pas gekomen om te kunnen nagaan hoe X de verzekeringsplicht moest vaststellen.

Voorzitter: Daarover zullen de getuigen gehoord worden.

Gemachtigde van verweerder: Ik vrees, dat de zaak al te veel gaat worden opgehangen aan de vraag, of er een afspraak is gemaakt. Een dergelijke afspraak kan niet getoetst worden aan de normen, die in het derde deel van het B.W. staan. Op dit terrein komen alleen maar bepalingen voor, die dwingende voorschriften bevatten. Der partijen wil is hier volstrekt irrelevant.

Naar mijn mening gaan we met dit geding een verkeerde kant op, als een mogelijke afspraak beslissend zou worden geacht.

Voorzitter: U hebt op de vorige zitting een uitdrukkelijk beroep gedaan op die afspraak. De Raad wil graag weten, wat er van een afspraak is en daarover zullen de getuigen iets vertellen.

U, looncontroleur te T, als getuige ambtshalve opgeroepen, na het afleggen van de belofte:

Met de overeenkomst ben ik niet betrokken geweest, In 1969 heb ik met een collega bij X looncontrole gehouden, Daarbij hebben wij een gesprek gehad met de directeur en de heer P. Tijdens dat gesprek hebben wij erop gewezen, dat op grond van de nieuwe wettelijke bepalingen sinds 1 juli 1967 de zogenaamde maatschappelijk gelijkgestelden opgegeven dienden te worden, althans gegevens dienden te worden verstrekt, aan de hand waarvan kon worden vastgesteld of de mensen verplicht verzekerd waren op grond van die bepalingen, Toen is ons gezegd, dat dat onmogelijk was, omdat die gegevens niet aanwezig waren. Wij hebben toen gesteld, dat het een simpele zaak was en dat iedereen deze wetsbepalingen moest volgen. Dan moesten maatregelen worden getroffen zodat deze gegevens wel konden worden verschaft.

Ja, dat waren gegevens van uitbetalingen per persoon, per maand.

Belangrijk in verband met de referteperiode.

Wij hebben er toen steeds de nadruk op gelegd, dat deze gegevens erg belangrijk

waren en dat het bedrijf die in elk geval moest produceren. Die wetsbepalingen liggen er nu eenmaal. Ja, daarnaast speelt ook nog de kwestie van: “werkt u voor meerdere opdrachtgevers?” en dergelijke. Ja, ook dat hebben wij zeker gesteld. X zou in het vervolg steeds alle van belang zijnde gegevens verstrekken. Ja, met name die gegevens in verband met de toepassing van de uitzonderingsbepalingen.

Gemachtigde van klagers: Is het de getuige bekend of X door de Detam behoorlijk geïnstrueerd was op het punt van het K.B. in kwestie? Vooraf, bedoel ik, bij de invoering?

Getuige U: Ik kan daar geen antwoord op geven.

R, directie-assistent te S, als getuige ambtshalve opgeroepen, na het afleggen van de eed:

Aan het gesprek, waarover het hier gaat, namen deel de directeur van X, de heer P en ik, de heer U hier aanwezig, niet, Ik heb beide heren toen enige uitleg verschaft over het wetsartikel, wat van toepassing was – ik bedoel daarmee de wetsduiding – en de heren vervolgens op de hoogte gesteld, dat naar mijn mening de wetsduiding op veel werknemers bij X van toepassing was. Daarna zijn wij over de afgelopen jaren gaan spreken en we zijn daarbij tot een overeenkomst gekomen, met de afspraak – en misschien is taalkundig dat woord hier niet helemaal juist – dat vanaf 1 januari 1969 de wettelijke bepaling, de wetsduiding dus, zou worden toegepast. Daarmee zijn we uiteen gegaan en op grond daarvan is het door de directie goedgekeurd, dat de voorgaande jaren op de bekende wijze werden afgemaakt. Ja, bij dat gesprek heb ik beide heren duidelijk gemaakt, dat ook de gegevens voor de toepassing van de uitzonderingsbepalingen dienden te worden verstrekt. We hebben zelfs nog gesproken over de mogelijkheid, om aan die gegevens te komen, want daar waren natuurlijk voor het bedrijf wat praktische moeilijkheden, en ik heb toen de suggestie gedaan om aan alle medewerkers een stencil te sturen. Ook zouden de districtsinspecteurs bijeengeroepen kunnen worden, Die moeten toch een aantal mensen kennen, waarvan ze zonder meer kunnen zeggen, of ze voor meerdere opdrachtgevers werken enz. Al die bijzonderheden die van belang zijn voor de uitzonderingsbepalingen. Ook dat stencil met gerichte vragen. Toen werd gezegd, dan krijg je een aantal niet terug. Ik heb toen gezegd, dat met wat je wel terug krijgt, een goede basis aanwezig is voor de toepassing.

Ik kan me niet woordelijk herinneren, wat de heren over het aanvaarden van de

verplichting hebben gezegd, maar ik weet wel, dat ik bij mijn vertrek de vaste overtuiging had, dat men zich daaraan zou houden. Ik ontleende die overtuiging aan de omstandigheid, dat ik over de voorgaande jaren tot een compromis was gekomen, en dat X voor de volgende jaren bereid was om de vereiste gegevens te verstrekken. Ja, ik kreeg bij dat gesprek wel tegenwerpingen, maar ik kreeg toch de indruk, dat het in orde was.

Een telefonisch gesprek van 16 maart 1971 met de directeur van X maakte voor het eerst duidelijk, dat X het niet deed. Als daar dus geen bepaalde afspraak zou zijn gemaakt, dan zou een dergelijk telefoongesprek onnodig zijn.

Gemachtigde van klagers: Is er bij de invoering van het K.B. door de Detam informatie aan de leden-werkgevers verstrekt.

Getuige R: Als ik me goed herinner is er een instructie per circulaire aan alle werkgevers gezonden. Ook is deze werkgever voordien bezocht door onze inspecteur O, die deze materie toegelicht heeft. Ik denk, dat ik die circulaire nog wel zou kunnen produceren.

Dat gesprek van mij met beide heren van X heeft plaatsgevonden op 6 juni 1969.

Gemachtigde van klagers: Ik wil ook nog vragen, waarom in dit geval geen nieuw compromis tot stand is gebracht. Immers, het betreft een continuering van dezelfde feiten en omstandigheden.

Voorzitter: Dat is niet aan de orde.

Y, directeur, wonend te N, als getuige ambtshalve opgeroepen, na het afleggen van de eed:

Ja, dat onderhoud in juni 1969. De hele materie is uitvoerig besproken. Daarbij is de aandacht gevestigd op de verhouding van ons bedrijf met de werkelijke bezorgers. Wij weten niet wie nu in feite het werk doet. Het zijn scholen, clubs en kleine ondernemingen, die zich op dit gebied van reclame bewegen. Wij nemen de bezorgers niet aan. Dat doet de agent. Soms staat zo'n agentschap op naam van de vrouw, terwijl de man in feite de agent is, of de buurman. Wij weten het eenvoudig niet. Ook de uitkeringen zouden op die manier verkeerd terecht komen. Het was zo'n complexe materie, dat wij hebben afgesproken om te rade te gaan – en ook de heer R was het daarmee eens – bij de Sociale Verzekeringsraad. Wij waren het erover eens, dat de wet voor ons praktisch niet hanteerbaar was.

Nee, een verplichting zoals u die noemt heb ik zeker niet op me genomen. Wel

hebben we afgesproken dat we zouden proberen, om wat meer gegevens te verkrijgen. Ik heb toen gelijk gesteld, dat dat wel niet mogelijk zou zijn, omdat we met een bonnensysteem werken. Sommigen sparen die bonnen op en leveren er een aantal tegelijk in. Wij weten niet op welke periode van werken die bonnen betrekking hebben. Een pertinente afspraak is niet gemaakt. Dat was praktisch niet eens mogelijk. We zouden met de SVR gaan praten, omdat we er niet uitkwamen. Wij hebben alleen toegezegd dat we wilden medewerken om meer inzicht in deze materie te krijgen.

Gemachtigde van verweerder: Kent de getuige Y de inhoud van de artikelen 5 en 7 van het K.B.?

Getuige Y: Neen.

P, controller te K, als getuige ambtshalve opgeroepen, na het afleggen van de eed: Ik heb tijdens het gesprek met de heer R aantekeningen gemaakt. (Citeert zijn aantekeningen en legt deze over)

Ja, de heer R heeft ons tijdens dat gesprek gewezen op het K.B. en alle daarmee samenhangende problemen. Wij hebben toen gevraagd om richtlijnen, omdat die wet voor ons niet uitvoerbaar was. De criteria om de verzekeringsplicht van onze agenten en bezorgers te bepalen waren in die wet niet voldoende uitgediept. Wij hebben een aantal voorbeelden aangehaald. De heer R had daarmee net zoveel moeite als wij en daarom adviseerde hij ons om ofwel de minister van sociale zaken ofwel de SVR aan te schrijven. Wij hebben gezegd, dat het ons niet mogelijk was om de verzekeringsplicht te bepalen. We hadden wel de intentie, maar de criteria ontbraken geheel. Die zouden misschien komen uit een enquête die door de Detam met medewerkers van de SVR onder onze agenten zou worden uitgevoerd.

Op 14 november 1969 hebben wij een brief van de SVR ontvangen, waarin onder andere stond, dat de commissie van oordeel was, dat er geen aanleiding bestond het K.B. niet toe te passen op personen die ten behoeve van X werkzaam waren. Wel zal moeten worden nagegaan wie van deze personen voldoen aan genoemd besluit. (Citeert zijn aantekeningen)

Wij zaten dus te wachten op criteria, die door de Detam niet versterkt zijn.

Gemachtigde van klagsters: Heeft X van de Detam instructie ontvangen over de toepassing van het K.B. 1967?

Getuige P: Nee, X heeft niets ontvangen. Pas naar aanleiding van de wijziging per 1 januari 1974 hebben wij een circulaire ontvangen.

Getuige R: Ik dacht dat er een paar dingen door elkaar gehaald werden. Ik heb nooit de suggestie gedaan om de SVR te benaderen. Ik heb gezegd: de tekst is duidelijk alleen: de praktische toepassing kan wel eens moeilijkheden opleveren. De criteria liggen in de tekst. Wij kunnen daar ook geen nadere criteria over geven. Wij hebben gezegd, als je die en die gegevens verzamelt, dat kun je toetsen aan de criteria die in het K.B. staan. Bent u van mening dat dat een onbillijke zaak is, dan kunt u via de werkgeversorganisatie resp. de SVR een duidelijk bezwaar indienen. De Detam hoeft de billijkheid niet te bekijken.

Getuige P: Waarschijnlijk heeft de heer R het dan anders bedoeld, dan ik het begrepen heb, maar ik ben een leek op het gebied van sociale verzekering en hij een expert. Ik was en ben van mening, dat de criteria, zoals die in de wet te vinden zijn, niet voldoende houvast gaven om de situatie in ons bedrijf op een eerlijke manier te beoordelen. Daarom hebben wij verzocht om nadere criteria.

Getuige R: Ik blijf erbij, dat gezegd is, dat de criteria duidelijk in die wet liggen. Daar kunnen wij niets aan toevoegen. Het ging om de gegevens, Nee, Ik wil niet zeggen, dat er eenvoudig aan te komen zou zijn. Maar het is wel mogelijk; kleinere werkgevers, maar qua aard van bedrijf met X vergelijkbaar zijn er ook in geslaagd.

H, adjunct-directeur districtskantoor J van het Gemeenschappelijk Administratiekantoor, als deskundige ambtshalve opgeroepen, na het afleggen van de eed:

Ik kan natuurlijk alleen maar spreken over de ervaring die ik bij de GAK-bedrijfsverenigingen heb. Wij zien het verschaffen van gegevens, op grond waarvan verzekeringsplicht ingevolge het KB in kwestie kan worden vastgesteld, niet primair als een verplichting van de werkgever. Het is inderdaad zo, dat de eisen, die in het Loonadministratiebesluit worden gesteld, onvoldoende zijn om de hier aan de orde zijnde bepalingen te kunnen toepassen.

Nee, wij leggen onze werkgevers die verplichting niet op. Het is een materie, die niet zo veelvuldig speelt. Onze richtlijnen in dit verband kenmerken zich door het woord "soepel", en wel met name waar het betreft de premieheffing. Niet wanneer het gaat over de uitkeringskant, bij deze categorie van mensen. Het is een uitvloeisel van de

overweging, dat met name in dit soort gevallen de nodige efficiency moet worden betracht.

Gemachtigde van verweerder: voert het woord conform bijgaande pleitnotities.

De gemachtigde van klagsters draagt bijgaande pleitnota voor.

Voorts: Ik zie geen enkel verband tussen deze zaak en die, behandeld door de CRvB in de uitspraak over de ijscoventers. Daar was een duidelijke band tussen opdrachtgever en venters, hier gaat in veel gevallen een totaal onbekende het werk doen. Er kan dus geen gezagsverhouding zijn. Eigenlijk bedient de agent zich van de bezorgers.

Als er verzekeringsplicht zou zijn, dan zouden daar toch ook rechten tegenover staan. We hebben nagegaan, hoeveel personen sinds 1967 een beroep hebben gedaan op een of ander sociale uitkering. Die waren op de vingers van één hand te tellen. Ze zijn zich dus allen ervan bewust, dat er geen dienstbetrekking bestaat.

Per 1 januari 1974 is XA opgeheven. Daarvoor waren ook talrijke bezorgers werkzaam. Niet één van deze mensen heeft zich gemeld voor een WW-uitkering. We hebben in verband met het gewijzigde K.B. opnieuw een enquête ingesteld, om toch maar weer te proberen om de bewijzen te leveren of er al dan niet sprake is van verzekeringsplicht. Uit deze enquête – onder ruim 400 mensen – hebben wij de conclusie getrokken, dat er slechts drie in aanmerking zouden komen voor verzekeringsplicht. Ik stel me voor, dat het beeld in voorafgaande jaren niet anders is geweest.

Voorzitter: Hoe komt verweerder aan het vastgestelde premiebedrag?

Gemachtigde van verweerder: Uit gegevens, die verweerder heeft geput uit de administratie van klagsters. Dat zijn bedragen, die zijn betaald aan bezorgers, Ja, dat bedrag kan wel anders blijken te zijn maar het is nu het juiste bedrag geworden, nu het bij de beslissing is vastgesteld. Ja, ik vind dat het juiste bedrag. Als er andere gegevens op tafel zouden komen, zou wellicht een ander bedrag.....

Voorlopig zie ik dat niet. Ja, over de toepasselijkheid van de uitzonderingsbepalingen zijn nu eenmaal geen gegevens verstrekt. Daarom is toch de kern van het geschil, of X verplicht is om al deze gegevens te produceren.

De Voorzitter sluit het onderzoek.

Na de Raadkamer doet de Voorzitter mondeling uitspraak.

Waarvan opgemaakt dit proces-verbaal, door de Voorzitter en door de plaatsvervangend Griffier ondertekend.

w.g. G.J.A. van Unnik plv.

w.g. E.M.J. Minderop

Voor eensluidend uittreksel,
De Griffier van de Raad van Beroep te Haarlem: